

अभ्यासक्रम इयत्ता : बारावी / मराठी (109) 2024-25
CURRICULUM CLASS–XII / Marathi (109)

अभ्यासक्रमाबाबत महत्वाचे :

- ❖ प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप 80 गुण लेखी +20 गुण अंतर्गत मूल्यमापन असे आहे.
- ❖ तासिकांची संख्या ही कमी केली गेली आहे. त्यामुळे पाठ्यपुस्तकातील काही घटक/ पाठ वगळण्यात आले आहेत.
- ❖ तथापि विद्यार्थ्यांनी ते पाठ जरूर वाचावेत.

भाग 1 आणि 2 / Section 1 & 2		
अनुक्रम	पाठचे नाव / Name of the chapter	लेखक / कवी / Author
	बहु असोत सुंदर .. [फक्त वाचनासाठी] Bahu asot sundr .. [only for reading]	श्री.कृ. कोल्हटकर S. K. Kolhatkar
1.	वेगवशता Vegvashta (excluded)	प्राचार्य शिवाजीराव भोसले Prachary Shivajirao Bhosale
2.	रोज मातीत [कविता] Roj Matit [poem]	कल्पना दुधाळ Kalpana Dudhal
3.	आयुष्य ... आनंदाचा उत्सव Aayushy .. Aanandacha utsav	शिवराज गोर्ले Shivraj Gorle
4.	रे थांब जरा आषाढ घना [कविता] Re Thyamb Jara Aashadh Ghana [Poem]	बा. भ. बोरकर B. B. Borkar
5.	वीरांना सलामी Veeranna salami	अनुराधा प्रभुदेसाई Anuradha Prabhudesai
6.	रंग माझा वेगळा Rang Maza Vegala [poem]	सुरेश भट Suresh Bhat
7.	विंचू चावला [भारुड] Vinchu Chavla [Bharud]	संत एकनाथ Sant Eknaath
8.	रेशीमबंध Reshimbandh	यू. म.पठाण Y. M. Pathan
9.	समुद्र कोंडून पडलाय [कविता] (वगळलेला) Samudra kondun Padalay [Poem] (excluded)	वसंत आबाजी डहाके A.B.Dahake
10.	दंतकथा Dantkatha	वसंत सबनीस Vasant sabanis
11.	आरशातील स्त्री Aarshatil Stri [Poem]	हिरा बनसोडे Hira Bansode
12.	रंगरेषा व्यंगरेषा (वगळलेला) Rang resha Yangresha (excluded)	मंगेश तेंडुलकर Mangesh Tendulkar

भाग 3 साहित्यप्रकार : कथा - परिचय Drama : Type of literature - Introduction		
1.	शोध Shodh (excluded)	व. पु. काळे V. P. Kale
2.	गढी Gadhi	प्रतिमा इंगोले Pratima Ingole
भाग 4 : उपयोजित मराठी Applied Marathi		
1.	मुलाखत Interview	
2.	महितीपत्रक Brochure	
3.	अहवाल Report	
4.	वृत्तलेख Feature writing	
भाग 5 : व्याकरण व लेखन / Grammer & Writing skill		
1.	i] वाक्य प्रकार व वाक्य रूपांतर Type of sentence : Identification & Transformation	
	ii] समास : अव्ययीभाव, तत्पुरुष, द्वंद्व [ओळखणे] Identification of 'Samas' : Avyibhav, Tatpurush, Dvandv	
	iii] प्रयोग : कर्तरी, कर्मणी, भावे Voice : Kartari, Karmani, Bhave	
	iv] अलंकार (वगळलेला) Alankar (excluded)	
2.	निबंध लेखन : आत्मवृत्त, वर्णनात्मक, कल्पनात्मक, वैचारिक	

मराठी युवकभारती : इयत्ता बारावी [2020] Std – XII – 'Yuvak Bharti' (2020)

महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक मंडळ, पुणे.

Maharashtra State Board of Secondary and Higher Secondary Education, Pune

प्रश्नपत्रिका प्रारूप इयत्ता : बारावी मराठी (109) 2024 - 25
Question Paper Format CLASS-XII / Marathi (109) 2024 - 25

एकूण गुण: 80
 अंतर्गत मूल्यमापन: 20

विभाग : अ (गुण : 15)

घटक	उपघटक	प्रश्न-प्रकार	प्रश्नसंख्या	गुण	एकूण तासिका
वाचन व आकलन	अपठित गद्यांश [अंदाजे 250 /300 शब्दांचा]	बहुपर्यायी MCQ	3	3 x 1 = 3	20
		लघूत्तरी SAQ	2	2 x 2 = 4	
		लघूत्तरी SAQ	1	1 x 3 = 3	
	अपठित पद्य	बहुपर्यायी MCQ	2	2 x 1 = 2	
	लघूत्तरी SAQ	3	3 x 1 = 3		

विभाग ब (गुण: 15)

घटक	उपघटक	प्रश्न-प्रकार	प्रश्नसंख्या	गुण	एकूण तासिका
लेखन	i) निबंध लेखन [आत्मवृत्त, वर्णनात्मक, सामाजिक विषयावर]	विस्तारात्मक उत्तर [300 / 325 शब्द] [4 पैकी 1]	1	1x10 =10	30
उपयोजित लेखन	क) माहिती पत्रक ख) अहवाल ग) वृत्तलेखन Feature writing	लघुउत्तरी SAQ [अंदाजे 60 / 70 शब्द]	1 [2 पैकी 1]	1x 5 = 5	

विभाग क (गुण:25)

घटक	उपघटक	प्रश्न-प्रकार	प्रश्नसंख्या	गुण	एकूण तासिका
व्याकरण	i] समानार्थी / विरोधार्थी शब्द	लघूत्तरी SAQ	3	3 x 1 = 3	60
	ii]समास ओळखणे	लघूत्तरी SAQ / बहुपर्यायी MCQ	2 [4 पैकी 2]	2 x 2 = 4	
	iii] वाक्याचे प्रयोग : [कर्तरी, कर्मणी, भावे]	लघूत्तरी SAQ / बहुपर्यायी MCQ	3 [4 पैकी 3]	3 x 2 = 6	
	iv] वाक्य प्रकार : ओळखणे / परिवर्तन [विधानार्थी, प्रश्नार्थक, आज्ञार्थ]	बहुपर्यायी MCQ / लघूत्तरी SAQ	3 [4 पैकी 3]	3 x 2 = 6	

	v] वाक्प्रचार: अर्थ किंवा उपयोग [पाठ्यपुस्तकाधारे]	बहुपर्यायी MCQ / लघुतरी SAQ	3 [4 पैकी 3]	3 x 2 = 6	
विभाग : ड (गुण : 25)					
घटक	उपघटक	प्रश्न-प्रकार	प्रश्नसंख्या	गुण	एकूण तासिका
साहित्य (Lit) साहित्यप्रकार	i) गद्य पाठ (prose)	बहुपर्यायी M.C.Q.	2	2 x 1 = 2	70
	[30 / 40 शब्दांत उत्तरे]	लघुतरी S.A.Q.	2 [3 पैकी 2]	2 x 2 = 4	
	[70 / 75 शब्दांत उत्तरे]	विस्तारात्मक उत्तरे (L.A.Q.)	2 [3पैकी 2]	2 x 3= 6	
उपयोजित मराठी	[60 / 70 शब्दांत उत्तरे]	विस्तारात्मक उत्तरे (L.A.Q.)	1 [2 पैकी 1]	1 x 3 = 3	
	ii) पद्य पाठ (Poetry)	बहुपर्यायी M.C.Q.	2	2 x 1= 2	
	[30 / 40 शब्दांत उत्तरे]	लघुतरी S.A.Q.	2 [3 पैकी 2]	2 x2 = 4	
	ससंदर्भ आशय / भावार्थ स्पष्टीकरण	विस्तारात्मक उत्तरे (L.A.Q.)	1 2 पैकी 1]	1x 4 = 4	

* अंतर्गत मूल्यमापन : 20 गुण Internal Assessments

मार्गदर्शनात्मक रूपरेषा :

कौशल्ये	कृती / उपक्रम (एकूण 20 गुणांसाठी)
भाषिक	मुलाखत घेणे / भाषण / परिचर्चा, कथा-कथन, परिसंवाद ..... इ.
वाचन	नाट्यवाचन, काव्य-वाचन, संवाद-प्रस्तुती .. इ.
लेखन	अहवाल / वृत्त / वृत्तलेखन / निबंध/ कथा/ काव्य/ नाट्य लेखन, जाहिरात, समीक्षण,..... इ.
सादरीकरण	गृहकार्य, भितीपत्रिका, माहितीपत्रिका, संगणकावर पीपीटी, संग्रह-कार्य .. इ.

** शिक्षकांनी विद्यार्थ्यांच्या कौशल्यांना आणि कृतिशीलता,सृजनशीलता, कल्पनात्मकता आदी गुणांना संधी मिळेल असे उपक्रम द्यावेत ही अपेक्षा आहे.